

NTFR 2025/1592 - Belastingrentepercentage voor Vpb strijdig met evenredigheidsbeginsel

Gegevens

Publicatie

NTFR 2025/1592

Instantie

Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak

22 juli 2025

Datum publicatie

7 oktober 2025

Annotator

mr. S.A.M. Verweij
advocaat en belastingkundige bij Jaeger Advocaten-belastingkundigen

ECLI

[ECLI:NL:RBDHA:2025:16368](#)

Belastingjaar

01-01-2023 t/m 31-03-2023

Zaaknummer

AWB - 24 _ 4586

Relevante informatie

[Art. 3:4 Awb](#), [Art. 30f AWR](#), [Art. 1 Bbi](#), [Art. 6:120 BW](#)

Inhoudsindicatie

evenredigheidsbeginsel, tarief, belastingrente, ondernemers, belangen, wetsgeschiedenis

Samenvatting

Aan belanghebbende is een voorlopige aanslag Vpb opgelegd, waarbij € 1.658 aan belastingrente in rekening is gebracht. De inspecteur heeft voor de belastingrente voor het jaar 2023 een tarief van 8% en voor het jaar 2024 een tarief van 10% toegepast. In geschil is of het tarief voor de belastingrente in strijd is met het evenredigheidsbeginsel. De rechtbank oordeelt dat dit het geval is. De rechtbank stelt aan de hand van de wetsgeschiedenis vast dat bij de bepaling van het (hoge) tarief van de belastingrente wel is onderkend dat sprake is van belangen van Vpb-ondernemers, maar dat een afweging van de belangen van deze Vpb-ondernemers tegenover de – voornamelijk budgettaire – belangen van de overheid ontbreekt. Nu uit de wetsgeschiedenis volgt dat het budgettaire belang van de overheid voor de toepassing van het hoge tarief steeds doorslaggevend is geweest, is de rechtbank van oordeel dat bij de bepaling van de hoogte van het tarief vooral deze budgettaire belangen zijn meegewogen. De nadelige gevolgen van het tarief van 8% en 10% voor de Vpb-ondernemers zijn daarbij (vrijwel geheel) onderbelicht gebleven. De regelgever heeft bij de afweging van de betrokken belangen naar het oordeel van de rechtbank dan ook niet in redelijkheid tot de betrokken regel kunnen komen. Er is dan ook sprake van schending van het evenredigheidsbeginsel. De rechtbank vermindert de belastingrente naar € 632, zijnde het bedrag dat belanghebbende voorstaat.

(Beroep gegrond.)

Noot

De wetgever heeft de belastingrenteregeling ingevoerd om belastingplichtigen aan te sporen tijdig en juist aangifte doen. Zo kan de Belastingdienst de belastingaanslag tijdig vaststellen. Belastingrente is ook bedoeld om het rentenadeel van de Belastingdienst te compenseren.

De Belastingdienst brengt belastingrente in rekening als een belastingplichtige na 1 mei verzoekt om een voorlopige aanslag Vpb over het voorgaande kalenderjaar, na 1 juni aangifte Vpb doet over het voorgaande kalenderjaar of als de Belastingdienst bij het vaststellen van de aanslag afwijkt van de aangifte (art. 30f AWR). Art. 30hb AWR, een wet in formele zin, legde tot 1 oktober 2020 het belastingrentetarief vast. Omdat de overheid sneller wilde kunnen handelen in geval van maatschappelijk gewijzigde omstandigheden, regelt het Besluit belasting- en invorderingsrente (Bbi) sinds 1 oktober 2020 de hoogte van de belastingrente. De coronapandemie was daarvoor de directe aanleiding. Aanvankelijk sloot het belastingrentetarief aan bij de wettelijke rente op niet-handelstransacties, maar sinds 1 januari 2024 wordt het tarief gekoppeld aan de ECB-rente op basis van herfinancieringstransacties. Voor de Vpb gold in 2023 een tarief van 8% en in 2024 van 10% (art. 30hb AWR jo. art. 1 lid 2 Bbi).

Vanwege het verplaatsen van het belastingrentetarief van een wet in formele zin naar een besluit, kan de rechter het belastingrentetarief sinds 1 oktober 2020 toetsen aan hogere regelgeving, bijvoorbeeld een wet in formele zin, een verdrag met directe werking, of een algemeen rechtsbeginsel (exceptieve toetsing). De rechter kan het besluit als uitkomst van die toetsing onverbindend verklaren. In het baanbrekende oordeel van rechtbank Noord-Nederland (rb. Noord-Nederland 7 november 2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:4361](https://www.ndfr.nl/content/p1-1028420), [NTFR 2024/1997](#)) verklaarde de rechter art. 1 onderdeel b Bbi, zoals dat van 1 januari 2022 tot 1 januari 2024 luidde, onverbindend wegens strijd met het evenredigheidsbeginsel. Die uitspraak was het startschot voor veel Vpb-ondernemers om de hoogte van de belastingrente aan te vechten. De staatssecretaris van Financiën heeft bezwaren tegen de vanaf 1 oktober 2020 in rekening gebrachte belastingrente Vpb als massaal bezwaar aangewezen (Besluit aanwijzing bezwaarschriften belastingrente Vpb als massaal bezwaar, [NTFR 2025/453](#)). Dat geldt overigens ook voor belastingrente op andere middelen, waaronder de IB/PVV, OB en LH (Besluit aanwijzing bezwaren belastingrente als massaal bezwaar van 16 april 2025, [NTFR 2025/907](#)). De staatssecretaris komt in sprongcassatie op tegen de uitspraak van rechtbank Noord-Nederland. Koopman concludeert ook dat de in het Bbi vastgestelde belastingrente

onverbindend is en pleit ervoor om de wettelijke (niet-handels)rente van art. 6:119 BW aan te houden (conclusie A-G Koopman van 26 september 2025, [ECLI:NL:PHR:2025:1044](#)).

In navolging van het oordeel van rechtbank Noord-Nederland, oordeelt rechtbank Den Haag nu ook dat het belastingrentetarief van 8% over 2023 in strijd is met het evenredigheidsbeginsel. Wat nieuw is, is dat de rechtbank het in 2024 gehanteerde tarief van 10% verwerpt. De rechtbank baseert haar oordeel op een kritische analyse van de belangenafweging die heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van het Bbi. Hoewel de negatieve gevolgen voor Vpb-ondernemers wel zijn gesignaleerd, zijn deze niet meegewogen in de besluitvorming over de hoogte van het tarief. De regelgever heeft vooral het budgettaire belang van de overheid centraal gesteld. Daarom is zowel de tariefstelling voor 2023 als voor 2024 onverbindend.

Relevant voor de praktijk is dat belanghebbende in deze zaak specifiek verzocht de rente van € 1.658 te verminderen tot € 632, wat inhoudt dat belanghebbende rekende met een belastingrentetarief van 3,1%. Het was goed denkbaar geweest dat de rechtbank het belastingrentepercentage voor particulieren had toegepast. De rechtbank heeft echter het verzoek van belanghebbende gehonoreerd. Het wachten is dus op de belastingplichtige die het waagt 1% te 'bieden', want tot de Hoge Raad een definitief oordeel velt in de massaalbezwaarprocedures, moet de belastingplichtige zelf een alternatief tarief aandragen in zijn bezwaar, omdat de rechtbank zich niet uitlaat over de vraag welk percentage wél evenredig zou zijn. In dat oordeel ligt besloten dat de rechter het de taak van de regelgever vindt om een passend rentepercentage vast te stellen. Het is de vraag hoe de Hoge Raad hiermee zal omgaan.